

Älvsborgarna

NR 2 • 2009

- Hemvärnet 70 år 2010
- Värnpliktslagen avskaffas
- Bevakningsbåtskompaniet in i framtiden

- Stadsvaktskompaniet på 1600-talet
- Göteborgs Garnisons Kamratförening
- Älvsborgs Regementes Kamratförening

Chefen Elfsborgsgruppen har ordet

Kamrater, både ni som är en del av våra insatsbataljoner och ni som stödjer genom att vara medlemmar i våra kamratföreningar vill jag gratulera till ett bra arbete präglat av vilja, förmåga, uthållighet. Detta arbete har gjort att vår region, Göteborgs- och Sjuhäradsområdet, har fått den prioritet som det kräver och våra förband den uppskattning de är värda. Resultatet har blivit att när Hemvärnsbataljonerna över landet reduceras från 60 till 40 är vi den enda utbildningsgrupp som inte är berörd utan fortsatt utbildar fyra dugliga bataljoner.

Foto: Eva Blackenfelt

Inte på många år har det politiska intresset för hemvärdet varit så stort som idag. I det av Riksdagen fattade inriktningsbeslutet lyfts de förmågor som hemvärdet står för fram på ett mycket tydligt sätt. För att öka denna förmåga ytterligare övergår vi under 2010 till det s.k. KFÖ-systemet vilket jag hoppas skall ge positiva övningseffekter och samtrimmade förband.

Även organisationen inom bataljonerna kommer att justeras genom att fler insatskompanier organiseras. Typbataljonen kommer att ha bataljonsstab, två insatskompanier och ett hemvärnskompani. Kontraktstiden för insatskomp kommer att vara åtta dagar och för hemvärnskomp fyra dagar.

Det mest glädjande är införandet av ett nytt ersättningssystem där högsta prioriteringen ligger på soldatnivån. Resultatet blir att ett fyradagarsavtal renderar 3.500 kr och ett åttadagarsavtal 7.000 kr vilket är en ökning med åtta gånger jämfört med dagens ersättning.

Sammantaget är jag mycket glad och positiv till ny organisation, nya avtal och inte minst ett nytt ersättningssystem. Jag tror att detta kommer att ge möjlighet till mer motiverade soldater och bättre samövade förband. Här vill jag särskilt betona att omorganisera inte innebär att lägga ner, utan att det är ett sätt att använda resurserna så bra som möjligt. Ni har alla en viktig plats i våra förband nu och i framtiden och jag kommer personligen att se varje soldat som inte skriver ett nytt avtal som ett misslyckande.

Genom att vi får behålla både våra landbataljoner och vår marina bataljon gör detta att vi fortsatt kan vårda och föra våra månghundraåriga traditioner från infanteriet och kustförsvaret vidare. Det vi närmast planerar för är att med Kungliga Älvsborgs Regementes Kamratförening och Älvsborgs regementes officersförening fira 300 år av slaget vid Helsingborg i februari 2010.

Att vara chef för Elfsborgsgruppen har visat mig en sida av FM som vill och kan lösa sina uppgifter både i freds- och krigstid. Det tror jag är viktigt i den tid vi nu befinner oss. Våra förband klarar detta och det gör att vår framtid i Göteborgs- och Sjuhäradsområdet ser positiv ut. Jag vill avsluta med att citera Rikshemvärnschefen Roland Ekenberg: "Jag tycker att hemvärdet i Västsverige ligger på framkant – fortsatt så!"

Genom införande av det nya Hemvärnssystemet fullt ut redan 2010 tror jag att vi fortsatt kommer att ligga på framkant!

Jag vill önska alla en riktig GOD JUL OCH ETT GOTT NYTT ÅR!

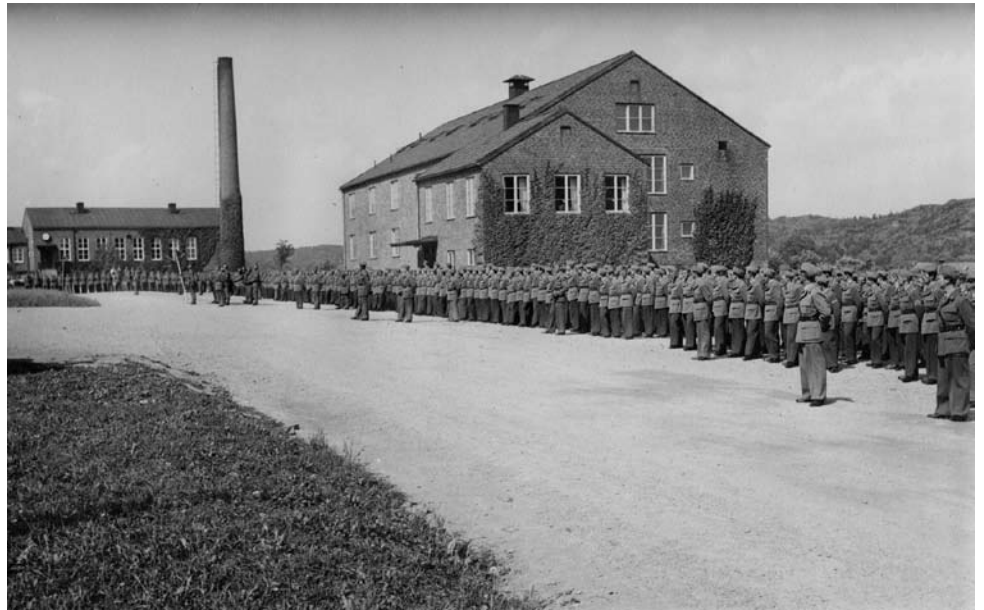
Lars-Gunnar Olsson
C Elfsborgsgruppen

Kontaktuppgifter

Älvsborgarna är ett samarbete mellan Göteborgs Garnison/ Försvarsmakten, Elfsborgsgruppen/ Försvarsmakten (kontaktperson Hanseman Samuelsson, tel. 031-69 21 82), Kungliga Älvsborgs Regementes Kamratförening (kontaktperson Lars Rehn, tel. 033-414943) och Göteborgs Garnisons kamratförening (kontaktperson Sven-Göran Palm, tel. 031-87 14 43.) Ansvarig utgivare är Bo Andersson. Redaktör är Lennart Hammarstrand/Peter Andersson, Göteborgs Garnison, Box 5155, 426 05 Västra Frölunda tel. 031-69 27 20, e-post lennart.hammarstrand@mil.se Omslagsbilden "Göteborg från Ramberger" är förfärdigad av Thomas Kronlund.

Det glömda kasernetablissemanget

Redan 1936 började arbetet med att stärka landets luftförsvarsförmåga. Krigshändelserna gjorde att detta arbete tog fart under 1939. Via diverse övergångslösningar bildades Kungliga Göteborgs luftvärnsskår (Lv6) 1942. Samtidigt togs beslut om att bygga ett nytt kasernområde i Högsbo till det nya utbildningsförbandet. Arbetet med dessa påbörjades under 1943 och inflyttningen skedde stegvis med början augusti 1944. Den officiella invigningen genomfördes den 21 oktober 1945. Att många av er som läser detta kanske aldrig hört tals om dessa kaserner torde bero på att flytten därifrån till Kvibergs kaserner startade redan den 1 april 1962.

Luftvärnspersonalen vid matsalen och en av de fyra kasernerna

Hur kunde det då komma sig att nästan nybyggda moderna kaserner övergavs till förmån för kaserner som stod färdiga 1893? Förklaringen är att majoriteten av dem som fattade de avgörande besluten rörande Högsbokasernernas placering inte kunnat förutsäga den expansion som Göteborg genomgick efter krigsslutet.

Med all sannolikhet fanns det röster som höjdes mot etableringen i Högsbo. Konstigt vore annars eftersom vunna erfarenheter från en oavbruten tillväxt under perioden 1870-1940 borde ha satt sina spår.

Högsbokasernernas öde kan i dessa tider

av stora förändringar stämma till eftertanke. Den som vill besöka kasernerna återfinner dem som en del av Högsbo sjukhus med infart från Tunnlandsgatan. Där bedrivs idag huvudsakligen rehabilitering i Sahlgrenska Universitetssjukhusets regi.

Erik Pousar

Silvermedaljer till riksdagsledamöter

I november hölls Rikshemvärnsting i Skövde. Bland många intressanta nyheter, motioner och diskussioner delades ett antal utmärkelser ut. En märkbart glad och nöjd rikshemvärnschef tackade för mångåriga insatser, ideella eller på jobbet, och utmärkt stöd för hemvärnets sak i politiken. Bland andra honorerades några riksdagsledamöter, bland andra Else-Marie Lindgren från Borås.

Riksdagsledamöterna Åsa Lindestam(S), Staffan Danielsson(C) och Else-Marie Lindgren(KD).

Foto: Johan Sjödin / hemvarnet.se

Rikshemvärnschefens informationsmöte 7 december

Brigadgeneral Roland Ekenberg far runt till alla utbildningsgrupper i Sverige och informerar om de stora förändringarna i Hemvärnet.

Rikshemvärnschefen informerade på Göteborgs Garnison

I Bohussalen hade folk från bataljonerna och Elfsborgsgruppen samlats för att få en genomgång. För flertalet hemvärnsmän är huvuddragen i förändringarna redan kända – inte minst genom att var och en fått ett personligt brev från rikshemvärnschefen. För fakta, se rutan nedan och sök på: hemvarnet.se/rundresa09

Vi frågade vid besöket vilket som var det viktigaste i det nya som händer:

– Vi har nu fått tydliga uppgifter och har fått en fast definierad förankring i samhället, svarade Roland Ekenberg. Vi har äntligen fått allt vi önskat, men nu är det alltså dags att leverera!

- Hemvärnet som efter murens fall omvandlats till Hemvärnet - de nationella skyddsstyrkorna, utvecklas till Hemvärnet med de nationella skyddsstyrkorna. Minst 70% utbildas och övas för infanteristrid i upp till kompanis styrka.
- En typbataljon består av bataljonsstab med ledningspluton, ett hemvärnkompani och två insatskompanier.
- Varje bataljon genomför en sammanhållen utbildningsvecka – KFÖ – per år. Härutöver övar insatskompanierna ytterligare 1-2 gånger per år. Detta innebär att merparten av soldaterna övas under minst åtta dagar per år.
- Direktutbildning till hemvärnet permanentas och kan om pliktutredningens förslag får gälla omfatta upp till 2.000 ungdomar per år.
- Förbanden jämställs i materielhänseende med övriga förband, vilket på sikt innebär att mycket ny materiel kommer att tillföras.
- Utbildningspremien höjs från i stort sett ingenting till 875 kronor skattefritt per dag. Härutöver tillkommer särskild ersättning för lönebortfall när utbildningen genomförs på normalarbetsdag samt kilometerersättning.
- Cheferna erhåller utöver utbildningspremie en befattningspeng av betydande storlek. Som exempel kommer en insatsplutonschef med tio dagars uppfyllt tjänstgöringskontrakt att erhålla 21150 skattefria kronor.

Din hjälp behövs

Att kommunicera ut innebörden av omfattande förändringar är allt annat än enkelt. För den som inte haft tid att sätta sig in i detaljerna med pliktlagen är det lätt att förledas att tro att den avskaffats.

Verkligheten är att pliktlagen inte bara kommer att finnas kvar den kommer att skärpas såtillvida att även landets kvinnor omfattas av lagstiftningen. Detta är en förändring som verkar ha gått de flesta förbi. Mer uppmärksamhet har den del av beslutet rönt som innebär att lagen från den 1 juli 2010 inte kommer att tillämpas för att kalla in unga medborgare till grundläggande militärutbildning.

92:a Insatsplutonen inför muck 2009

De som däremot tillgodogör sig denna förmåga på frivillig basis kommer att pliktplaceras precis som tidigare. Det senare innebär som exempel att kvinnlig sjukvårdspersonal som frivilligt tillgodogör sig militär utbildning för att delta i någon av våra utlandsinsatser vid hemkomsten kommer att kunna pliktplaceras. Detta innebär kraftigt förbättrade möjligheter att personalförsörja de delar av insatsorganisationen som inte

har högst beredskap vad avser frivillig kontraktering, men som likväl skall kunna mobiliseras med kort varsel om ett hot uppstår mot hemlandet. Förfaringsättet är i allt väsentligt det samma i hela Västeuropa och innebär att pliktad militärutbildning utifrån ett legalt perspektiv lätt kan återinföras.

Som varande försvarsvän ombeds du att hjälpa till med att sprida denna information.

Erik Pousar

Fler böcker på Garnisonsmässen

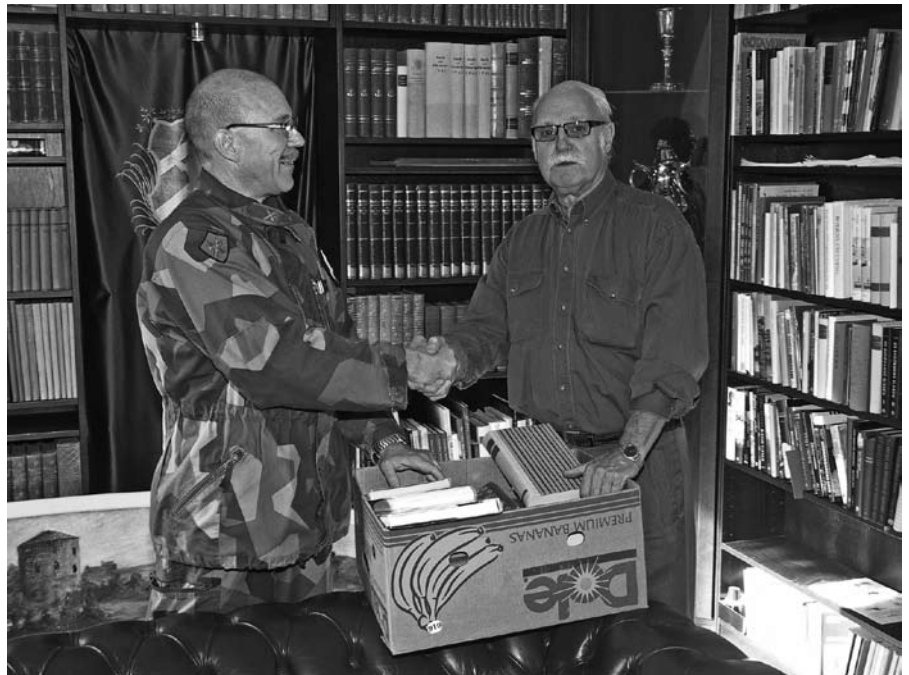
Biblioteket på Mässen har i dagarna fått ett tillskott av militärhistorisk litteratur. Det var Lennart Engström som skänkte en del av sina samlingar.

I den skinnsoffsmöblerade delen i andra våningen på Mässen har Garnisonssällskapets bibliotek inrymts. I traditionell miljö, med tavlor och utensilier från forna dagar huserar bibliotekarien Leif Gyllenhök och vårdar sina skatter ömt. Han visar med stolthet rariteterna innanför glasörrarna, där bland annat ett exemplar av Karl XII:s bibel finns att beskåda.

Leif arbetar till vardags som säkerhetsbefäl på Garnisonen och ett stort MP pryder armen och vi frågar hur det är att vara militärpolis.

– Vi har samma befogenheter som vanliga poliser, när det gäller militära angelägenheter, säger han, men hänger undan tjänstepistolen när han tar emot oss och berättar lite om sitt arbete.

Till biblioteket på Mässen kommer han gärna på lediga stunder för att ordna med alla nytillskott, registrera och sortera. Leif berättar att det i samlingarna finns en unik utredning rörande Svea Kanal (mellan Väneren och Mälaren). Planen kom aldrig till användning, eftersom det vid den tiden inte ansågs ekonomiskt

Lennart Engström överlämnar litteratur till biblioteket

motiverat att bygga leden, även om det inte var särskilt svårt.

– Vi har över ettusentrehundra volymer i våra samlingar, berättar Leif. Det mesta är magasinerat på olika platser och här har vi endast de mest efterfrågade volymerna. Vi har fått hjälp från kommunen med personal som noggrant registrerat alla våra böcker. Det är en kulturhistorisk gärning som medfört att vi kan erbjuda Landsarkivet vissa volymer av Svensk Författningssamling ifall det finns luckor i deras samlingar.

Biblioteket har även en ”flygarhörna” och en marin avdelning och planerna är att utvidga de befintliga hyllorna med fler böcker. Leif välkomnar alla som vill hjälpa till med utvidgningen av biblioteket och Lennart Engström visade genast intresse.

Vi diskuterar nyttan av att hålla böcker tillgängliga och alla är överens om vikten av att studera förhållandena i gamla tider. Genom att känna till sin bakgrund, kan man förstå framtiden. Även motsatsen – bokbål – kom på tal och Lennart utbrast med ett citat av Heine:

”Där man bränner böcker, bränner man till slut även människor!”

Alla med medlemskap i Garnisonssällskapet eller associerade föreningar har rätt att kostnadsfritt låna böcker från biblioteket. Man letar upp den bok man är intresserad av och lägger ett ifyllt formulär med en plastmapp på bokens plats. Lånetiden är max fem veckor. På Garnisonssällskapets hemsida www.gsgbg.se finns under Bibliotek en förteckning i excel-format, där man kan leta upp just den bok man är intresserad av.

Välkommen att vidga dina vyer – låna en god bok på Garnisonssällskapet!

Text o foto: Peter Andersson

Leif Gyllenhök visar en del av bibliotekets marina samlingar

Med 17. Bevakningsbåtkompaniet in i framtiden

17. Bevbkomp genomför just nu en förändring mot en mer anpassad organisation för att möta dagens och framtidens hot. Här följer Anders Fagrells beskrivning av det utvecklingsarbete som pågår just nu.

Historia

17. Amfibiebevakningsbåtkompaniet bildades när Amfibiekåren satte samman 1. Amfibiebrigaden. Kompaniet blev det sjunde brigadkompaniet med huvuduppgift att bedriva undervattenstrid och övervakning. Huvudsätet fanns på Rindö och en Bevakningsbåtsrote i Göteborg. I samband med försvarsbeslutet 2004 beslutades att kompaniet i sin helhet skulle placeras i Göteborg som ett detachment till Amf1. Så skedde och den 1/9 2005 flyttades sjömän och fartyg från Rindö till Göteborg. Sedan 2006 har ett omfattande arbete genomförts med att revidera förbandets TOEM. Förbandet är i dag ett fristående krigsförband på väg in i insatsorganisation 2014.

Förändrad omvärld

Efter ”nine-eleven” har stater över hela världen omvärderat sina hotbilder. Detta innebar bl a annat att fokus har skiftats från rena militära angrepp till att även omfatta utomstatliga organisationers och enskildas möjligheter att påverka. Ett av de områden som blivit belyst är sjöfarten där fokus flyttats, ända in till hamnen och skyddet av sjöfarten. Nya regler har skapats och regleras via IMO i den så kallade ISPS-koden. USA har skärpt kraven på hamnar som sänder gods till USA. En ny standard avseende säkerhet och kontroll har tagits fram.

Senaste tidens piratdåd utanför Afrika har fått världens ögon riktade mot sig. Kort sagt sjöfarten som livsåder för ekonomin och statshandel är väsentlig samtidigt som det direkta militära hotet minskat. Sedan murens fall har EU och Nato expanderat och den gemensamma världsekonomin har blomstrat (bortsett det senaste året). Givetvis finns det en mängd oroshärdar men dessa har mer förtydligt handels och ekonomins roll

för fred. Dessa faktorer har spelat in när förbandet skall möta framtiden och nya målsättningar har skrivits.

Vägen mot ett nytt TOEM

Bilden av ett kompani som är ett rent ubåtsjaktförband är inte helt sann i dagens läge. Undervattenshot, absolut, men mer av typen mindre undervattensfarkoster, dykare med eller utan transportmedel. Samtidigt så finns det ett bestående hot av snabba mindre motorbåtar som skulle kunna användas som bomber. Det var vad som drabbade bl a USS Cole i Yemen. Andra attentat visar att detta inte var en engångsföreteelse.

Under Pre Sail Conference inför Noble Mariner 2007, där kompaniet var ansvariga för bevakningen av sjösidan inkl fartyg till ankars, drogs många erfarenheter av asymmetriskt uppträdande. Erfarenheter från den bevakningen, som var det största örlogsbesöket i Sverige sedan 2VK, visade att aktivister inte drog sig för att utnyttja mindre flottor och båtar för att ta sig till de förtöjda fartygen. Andra erfarenheter från utlandet visade på samma saker men då även inkluderat dykande personal som dolt försökt ta sig in i baser. Ur ett bevakningsperspektiv är skillnaden minimal på en aktivist och en mer illasinnad person. Till skillnad från aktivisten kan den sistnämnde förväntas disponera mera resurser och att välja att operera mer i det fördolda för att uppnå sina syften.

Bevakningsbåtkompaniet har en naturlig roll i hamnsäkerhet och kustnära sjöfartsskydd. All fartygstrafik kommer förr eller senare att lämna det stora havet för att röra sig kustnära för att slutligen ta sig intill land och en hamn. Ju närmare kust och civilisation, desto enklare att

Bordning i full fart

genomföra ett angrepp. I dessa farvatten minskas den skyddsförmåga som ett större örlogsfartyg kan ge ute till havs. Helt plötsligt blir det mindre vattendjupet, den smalare farleden en begränsning för det eskorterande fartyget och dess sensorer. Istället krävs det mindre enheter med teknisk utrustning och beväpning optimerad för att upptäcka och ingripa mot snabba kustnära hot inklusive de som finns under ytan.

Kompaniet har som beskrivits en lång tradition av att bevaka på och under ytan. Detta förs nu fram ytterligare ett steg då kompaniets huvudsakliga uppgift är att ta och upprätthålla kontroll i ett område. Detta skall kunna ske i flera dimensioner, både på och under ytan samt till del på begränsade ytor såsom mindre öar. Den svåraste miljön för att lösa en sådan uppgift är i en hamn. Detta har därför blivit målbilden: *Kontroll på och under ytan i hamnmiljö – Hamnsäkerhet!*

Vi tror att ovanstående förmågor kommer att vara en viktig komponent i framtidens försvar. Vi vet att denna typ

av uppgift kräver medverkan av andra förband samt en omfattande samverkan med blåljusmyndigheterna. Samtidigt krävs det specialutbildad personal för att hantera sjöfartsspecifika problem.

Under TOEM-arbetets gång har ett antal komponenter finslipats för att tillsammans bilda ett framgångsrikt taktiskt koncept. Att ta och bibehålla kontroll på och under ytan är en komplex uppgift. Uppgiften blir ännu mer komplex när den skall lösas i en miljö där den dagliga verksamheten skall fortgå. Till viss del kan man styra om trafik och inskränka civilpersoners rörelsefrihet, men till sist så skall ändå tonnage in och ut ur hamnen – det ligger i uppgiftens natur. Detta i sin tur innebär att de friktioner som normalt kan tas bort vid lösandet av en taktisk uppgift ligger kvar som en del i uppgiften. Det innebär också rent praktiskt att sensorer och övervakning inte helt ostört kan verka i området.

Olika system är specificerade för olika uppgifter och det innebär att flera olika system måste överlappa varandra och verka tillsammans för att man inte skall få luckor i inhämtningen och i slutändan tappa kontrollen. Kontinuerlig korrelering av sensoruppgifter måste ske genom optiska eller andra kontroller. Eftersom huvuddelen av trafiken är civil så krävs det också goda kontakter med dels de civila myndigheterna men även med rederier, skeppsmäklare samt med de fartyg som skall förflytta sig i området. Även juridiken är ett område som särskilt måste hanteras.

För att möta dessa krav har kompaniet utvecklat en organisation som löser uppgiften, där varje del är en viktig komponent även om förbandet i sig är modulärt uppbyggt. Modulärt i detta sammanhang innebär att delar av kompaniet tillsammans med andra kan lösa specifika uppgifter – inte att kompaniet klarar sig helt utan en eller flera underenheter.

Bevakningsbåtkompaniet TOEM 2014

Kompaniet har vad som kan tyckas vara en komplex organisation med flera olika underenheter. Detta är nödvändigt för att kunna täcka hela förmågebredden.

Inhämtning av underrättelser sker genom aktiva och passiva sensorer, främst under ytan.

Snabba manöverenheter finns för att kunna lösa mindre stridsmoment men även att kunna agera som närskydd till kompaniets övriga enheter. Inhämtning kan även ske ombord på andra fartyg med personal som är specialutbildade för att genomföra sök ombord.

En liten underhållsenhet finns för att kunna höja uthålligheten genom att förse kompaniet med förnödenheter, sjukvård och reservdelar. Tillsammans kan förbandet sättas samman i olika konfigurationer för att, utifrån aktuell hotbild och uppdrag, lösa olika uppgifter. Strävan är att förbandet kan vila och försörjas ombord på de olika plattformarna, för att minimera ytterligare krav på stödenheter och bevakning.

Förbandet kan tillfälligt tillföras andra mindre enheter för att få förlängd uthållighet eller öka kapaciteten. Dessa enheter kan tex komma från 2.Amfbat, Sjöinfobat, Eod/Röjdyk, Hemvärn mfl. Utrustningsmässigt tillförs förbandet kvalificerade vapen- och sensorplattformar för att få en bra förmåga att med liten personalmängd få hög effekt.

Organisationsförslag 2014

De uppgifter som kompaniet i huvudsak löser är:

- Förmåga att etablera, utöva sjökontroll på och under ytan.
- Skydda hamn (SPOD) eller delar av hamn mot hot från sjösidan.
- Skydda sjöfart (SLOC) mot hot från sjösidan.
- Genomföra sjömålsstrid mot en motståndare utrustad med snabba mindre motorbåtar, ubåtar, miniubåtar, SDV, UV-transportörer eller dykare.

Framtiden

Framtiden är redan här i den mån att delar ur förbandet har deltagit i Op ATALANTA utanför Östafrika och har även påbörjat utbildningen av en ny enhet inför det svenska deltagandet under 2010. Det är personal främst ur bordningstroppen som har deltagit/skall delta som Vessel Protection Detachment/Embarked Marine Forces.

Vi är tillsammans med övriga försvarsmakten mitt i ett paradigmskifte, vilket för oss innebär att:

- 2014 kommer det att finnas 112 personer heltidsanställda vid förbandet. Förbandet kommer att bestå av totalt 170 personer.
- Uppgifterna blir mer fokuserade mot skydd av sjöfart och hamn.
- Högre tillgänglighet och större professionalism vid förbandet.

Vad framtiden i övrigt bär med sig är svårt att sja om. Det vi vet är att TOEM kommer att förändras i takt med att omvärlden förändras.

Sammanfattningsvis

Idag är vi det enda renodlade förbandet i marinen med kapacitet att genomföra uv-strid i en komplicerad inomskärs-/hamn- miljö. Kompaniet är en förutsättning för skydd av fartyg och förband i hamn och basmiljö. Vi är en naturlig del av det moderna försvaret och som passar in i en mängd olika "sårbarhets-scenarion".

*Mj Andreas Fagrell
C 17. Bevakningsbåtkompaniet*

Patrullering i bevakningsområdet

– en internationell
marsch i och kring
Göteborg

Marschen har genomförts tre år i rad och deltagarantalet har fördubblats. Nu börjar förberedelserna inför nästa års marsch, som också kommer att vara ett test för att få bära vår medalj. Detta är något vi hoppas få till vårt femårsjubileum år 2011!

Varför startar man då en marsch?

Tre medlemmar i Partille Hemvärnskompani fick idén, efter de genomfört fyra-dagars marschen i Nijmegen 2005 och blivit bitna av atmosfären och den friskvård som marschen skapar. De kom där i kontakt med en marschgrupp från Schweiz, vilket ledde till att de gick en två-dagars marsch i Schweiz 2006.

På den marschen träffade de en grupp tyska militärer som bjöd ner dem till en marsch i Tyskland. Detta ledde till idén att skapa en marsch i och kring Göteborg föddes, för att ge vandravänner en riktig stads- och naturupplevelse.

Kontakt togs med överstelöjtnant Erik Pousar, då chef för Elfsborgsgruppen, med en förfrågan om vi kunde utnyttja de faciliteter som finns på Käringberget. Han var mycket tillmötesgående och tyckte det var en utmärkt idé och stöttade oss till fullo. Vi fick låna officersmässen för måltiderna och logement för övernattningen. Redan första året blev vi över etthundra deltagare. Bland andra kom våra vänner från Schweiz och Tysk-

land, samt militära och civila deltagare från hela Sverige. Vi fick också ett antal sponsorer som stöttade oss. För att få större genomslagskraft internationellt blev vi medlem i Svenska Folksportförbundet som är en del av motsvarande internationella förbund med ca 4,5 miljoner deltagare. En del av dessa har deltagit i marschen. Vi har deltagare från 12 till 85 år.

Vi hoppas att vi gemensamt kan skapa en tradition för hela vandrarsverige

För mer information besök vår hemsida www.elfsborgsmarschen.se

*Jörg Rückert
Partille Hemvärn*

Ett antal behagfullt trötta marschdeltagare

Göteborgs Stadsvaktskompani

Under 267 år upprätthölls lag och ordning i staden av Göteborgs egna stadssoldater. Stadssoldaterna var indelta soldater från Sävedals härad, dvs som ersättning för arbetet erhöll de inte enbart lön utan även intäkterna från tilldelad mark. Under vaktmästaren ansvarade stadsvaktskompaniet för bevakning och patrullering i staden, d.v.s. dåtidens vakt- och insatssoldater.

I 1624 års memorial för stadens råd medgav Göteborgs grundläggare avseende stadens bevakning samt ”god ordnings upprätthållande” att totalt 48 knektar utskrivna ur Sävedals härad skulle rotetals komma till staden och hålla vakt. Enligt det kungliga memorialets bestämmelser användes dessa knektar för ordningens upprätthållande och för stadens arbeten. Stadsvakten kommanderades av Stads-vaktmästaren.

Från 1662 ökas vaktstyrkan med en korpral och på 1680-talet införs stadens bomslutare i rullorna närmast korpralen. Bomslutaren förvarade stadens nycklar. 1691 meddelade konungen att ”Sävedals häradsknektar allt framgent förbliva under Göteborgs stad till förrättande av vakttjänst och annat arbete, men annars sortera under Älvsborgs regemente”. Från 1680-talet följde även stadssoldaternas uniformering i stort Älvsborgs regementes.

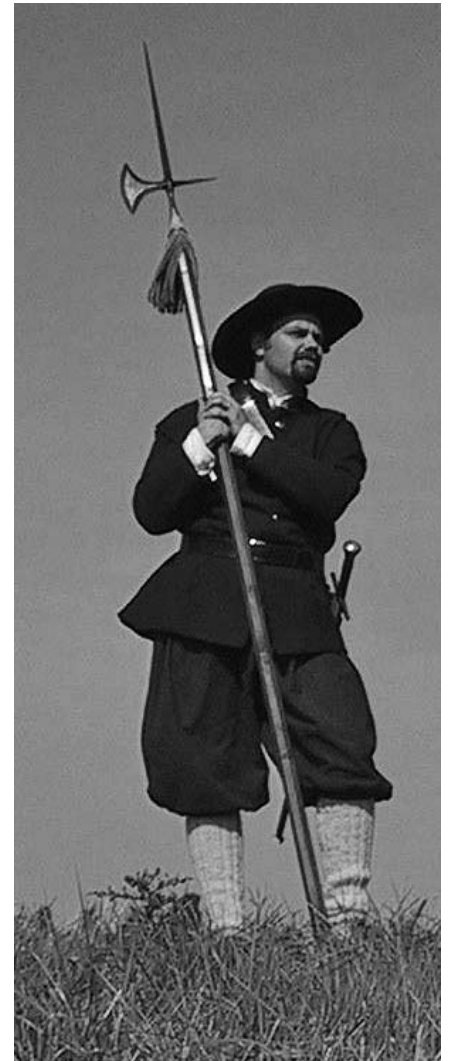
Till vakttjänst uttogs under vintertid tio, och under sommartid åtta man. Den styrka som användes till arbete på stadens byggnader växlade efter behov mellan tio och trettio man. Stadsvaktmästaren och korpralen hade ständigt tjänstgöring. Själva tjänsten bestod av vakthållning vid magistraten, rådhuset, stadens järnvägar, stadsportar och bommar. Dessutom ingick patrullering som brand- och nattvakter. Den tjänstgörande styrka som inte var posterad eller patrullerande inkvarterades i stadens Corps de garde vid Stora torget (Gustav Adolfs torg).

Stadssoldaterna blev under stora nordiska kriget uttagna till vanlig krigstjänst. 1716 uttogs tjugo man som ersättning till värvade regementen och rotehållarna ålades att skaffa nya soldater. 1718 blev alla krigsdugliga stadssoldater tillförda artilleriet.

Under åren ökades vaktens uppgifter och antalet vaktssoldater ökades därefter. Vid slutet av 1700-talet hade stadssoldaterna följande fördelning:

Stadsvaktmästare	1	Ständigt inkallad
Korpral	1	Ständigt inkallad
Bomslutare	1	Ständigt inkallad
Vaktmästarens hakeskytt	1	Ständigt inkallad
Arrestantvakt	1	Ständigt inkallad
Vakt vid stadens nycklar	2	Dagpost
Vakt vid stadens nycklar	2	Nattpost
Vakt vid rådstugan	2	Dagpost
Vakt vid rådstugan	2	Nattpost
Vakt vid gamla (järn-) vågen	4	
Vakt vid nya (järn-) vågen	4	
Vakt vid packhuset	2	
Vakt vid dörren till rådhusets domsal	2	

År 1889 beslutade Kungl. Majestät att ”de 1621 utfärdade privilegier att till vakt använda de i Sävedals härad uppsatta, till Älvsborgs regemente hörande 44 rotar skulle den 1 januari 1890 upphöra att vara gällande och dessa rotar användas till härens förstärkning”.

Stadsvaktssoldat 1600-talet. I verkligheten med vackert röd jacka. Foto: Peter Blom

Med utgången av 1889 upphörde därför stadssoldatinstitutionen från tiden för Göteborgs grundläggande. Den 1 januari 1891 införlivades de forna stadssoldaternas rotar i Kungl. Bohusläns regementes 3. kompani (Södra kompaniet). Göteborgs stadssoldater var det enda indelta förband som var knutet till en stad.

Björn Andersson

KA 5 Kamratförening söker kontakt

KA 5 kamratförening har påbörjat sin planering inför 2010. Vi kommer att ha ett förberedande möte den 18 januari 2010 inför årsmötet som äger rum i februari. Vi önskar gärna övriga kamratföreningars synpunkter och inriktning avseende de årliga kamratföreningsträffarna. Detta mot bakgrund av att träffen i Göteborg inställdes p g a lågt deltagande och att enligt planen är det KA 5 kamratförening som står som värd 2010.

Ett uteblivet svar tolkar vi som att intresse för kamratföreningsträffarna ”har nått vägs ände”. Så gärna ett svar före den 10 januari! Adressen till oss är antingen e-post till mig: so.eriksson@telia.com eller KA 5 Kamratförening, Box 1015, 871 29 Härnösand

SO Eriksson
Ordförande KA 5 kamratförening

Befälsövning 0 inför 2010

Lördagen den 21 november samlades befäl i Elfsborgsgruppen på Karingberget för B0 inför år 2010. Med tanke på den omstrukturering som Hemvärnet/Nationella Skyddsstyrkorna står inför så förstod nog de flesta deltagarna att dagen inte bara skulle handla om nästa års "vanliga" verksamhet.

Chefen för Elfsborgsgruppen, Lars-Gunnar Olsson, inledde övningen med att gå igenom det reformerade utbildnings- och avtalssystemet. För Elfsborgsgruppen handlar det inte om att lägga ner någon verksamhet, däremot att omstrukturera verksamheten, vilket betyder att gruppens fyra bataljoner kvarstår. I de fyra bataljonerna ska fyra insatskompanier bli åtta till antalet, tretton insatsplutoner ska bli tjugotre, tolv hemvärnskompanier ska bli fyra. Förutom detta ska ett hv-undkompani finnas, liksom ett båtkompani samt två musikkårer. Fem kompaniledningar och sex plutoner vakantsätts och de befäl och soldater som skriver avtal placeras i PLIS 2010, dock inte i de vakantsatta delarna som under 2010 står som reserv och faller bort i IO 2011. För befäl och soldater innebär det hela att man får ta ställning till om man vill skriva fyra eller åtta-dagars kontrakt (för befäl tillkommer ytterligare dagar). Viktigt

att notera är att inga avtal ska skrivas på förrän Elfsborgsgruppen ger klartecken. Vissa frågor, bl.a. om avtal, är ännu inte helt klara. Enligt C EBG ska kommande år präglas av mycket flexibilitet! Alla ska följa med och varje påskrivet avtal är en vinst för verksamheten – det är viktigt att inte tappa någon! I den kommande processen blir också medinflytandet än mer viktigt. Alla ska få komma till tals. Detta underströks också av Jan Andersson och Joakim Stoppenbach, som rapporterade från en rekryteringsutbildning de deltagit i.

L-G Olsson underströk också att föreningsverksamheten ska leva kvar, stödet till föreningsverksamheten kommer inte att förändras. Med anledning av detta påminde också Kay Andreasson om AG Stöd, där man kan söka bidrag till sådant (exempelvis materiel och personalvård) som Försvarsmakten inte stöder. Ansökan till AG stöd lämnas till respektive bataljonschef, som sedan vidarebefordrar ansökan till stödgruppen. Vad man inte ska glömma är att det inte räcker att bara ansöka – som motprestation ska man redovisa vad man ansökt och vad man ska använda medlen till. Utbetalningar av medel som ansöks sker endast till föreningskonton, inte privata bankkonton. Medlen kommer från Föreningen

för Göteborgs Försvar, som är mycket välvilliga.

VO 10 gick också igenom – alla krigsförbandsövningar, SÖB:ar (särskild övning befäl) samt SÖF:ar (särskild övning förband) är inplanerade för kommande år. Med anledning av nytt skjutreglemente kommer utformningen av baskravs-skjutningarna att förändras. Ett antal introduktionsutbildningar kommer att genomföras liksom en GSU-Hemvärn, dit rekryteringen pågår (sista ansökningdag är den 29 januari 2010).

Chefen för Elfborgs garnison, kommandör Lennart Bengtsson, gratulerade de närvarande till att Elfsborgsgruppen dragit en vinst i omstruktureringen av Hemvärnet. Gruppen är en av få i landet som bibehåller sina bataljoner. Även här underströks hur viktig roll cheferna har inför omstruktureringen. Det är i framtiden viktigt att man inte övar för svårt – övningarna ska vara väl planerade och genomförda. Det är också viktigt att hålla koll på personalens utbildningsnivå. Lennart Bengtsson berättade också om hur tankarna ser ut för framtiden av Hemvärnet 70 år under 2010. Tankar finns på en samordnad dag, då Elfsborgsgruppen tillsammans med andra krissamverkans-

– med fokus på framtiden

myndigheter (Polis, Kustbevakning m.fl.) har öppet hus på garnisonen den 28 maj medan det dagen efter blir ”hurra, skjut och blås” på sta'n med efterföljande middag på kvällen. Veckan innan genomförs liknande arrangemang i Borås.

Eftermiddagen ägnade respektive bataljon till att gå igenom sina egna strategier inför det kommande året vad gäller bemanning och annat. Detta avrapporterades senare på eftermiddagen, då alla återsamlats. Glädjande nog hyser ingen av bataljonscheferna några som helst farhågor inför framtiden!

Den 7 december kommer Rikshemvärnschefen, Roland Ekenberg, att besöka Garnisonen och det finns då för inbjudna möjlighet att fråga honom om ”allt”. Nästa hållpunkt är B1:an som genomförs

den 30 januari. I början av februari börjar mönstringsmötena för respektive bataljon. Fram till dess ska organisationen i bataljons- och kompaniledningar vara klart.

Materielfrågor är ett kärt ämne och Hanseman Samuelsson informerade om att från och med nu förändras förrådsverksamheten på Göteborgs Garnison och på Loggen i Borås. Allt materiel ska centraliseras till ett gigantiskt förråd i Arboga. Förrådsverksamheten kommer att vara organiserad enligt principen ”prova-beställa-leverera”. På sikt kommer leveranstiderna att vara en vecka från det att man beställt sin materiel. Mer information om detaljerna i detta kommer att ges på B1:an i slutet av januari. Tills vidare gäller att man alltid kontrollerar med Elfsborgsgruppen när materiel

beställs. Kompanimateriel ska också på sikt ses över.

Efter en frågestund vidtog ett ceremoniellt fönster där tre nya kaptener fick sina grader, nämligen Bengt Palm, John Malkki och Joakim Franzon. Hanseman Samuelsson och Sperling Blackenfelt förärades HBR:s Petri-medalj i brons. På avslutningsmiddagen fick Bengt och Anita Tönnäng Elfsborgsgruppens förtjänstmedalj för sin mångåriga verksamhet på Garnisonen. Flygtroppchefen, Jan-Olov Wikström, lämnar över till Gustav Lantz, men eftersom båda inte hade möjlighet att delta kommer dekoration och presentation av de båda att genomföras vid senare tillfälle.

Margareta Andersson

Hemvärnet 70 år

Bakgrunden var Tysklands angrepp på Polen den 1 september 1939 och Rysslands angrepp på Finland den 30 november samma år. Detta skapade en stor oro hos allmänheten för att även Sverige skulle kunna bli indraget i kriget. Regeringen agerade med kraft och efter en rekordsnabb utredning beslutade riksdagen den 29 maj 1940 att bilda ett hemvärn. Detta skulle bestå dels av ungdomar som inte gjort sin värnplikt, dels av äldre som gått ur värnpliktsåldern.

I Grimmereds by samlades ”Västra Frölunda Hemvärn” redan på hösten 1940 för att öva och exercera. I vägskalet där stenen står fanns förr en gårdsplan vid en ladugård. På bronsplattan kan vi läsa: ”V Frölunda hemvärn samlades här första gången hösten 1940 till utbildning för hembygdens försvar.” Många av byggnaderna i Grimmereds by ligger kvar än idag, men ladugården är riven och där finns idag Lonsegårdsvägens förskola med sin lekbage. Tyvärr har mycket av verksamheten i denna hemvärnsavdelning försvunnit i glömskans mörker i och med ombildningar och sammanslagningar. Kanske någon i läsekretsen kan träda fram och ge liv och kraft åt det gamla?

Sedan 1940 har det alltså runnit mycket vatten under broarna och lagom till

70-årsjubileet har riksdagen fattat beslut som lyfter fram hemvärnets verksamhet på ett sätt som aldrig förr.

Minnesstenen i Grimmereds by

Våren 2010 firar vi 70-årsjubileet enligt följande:

22 maj Musik och uppvisningar på gator och torg i Borås som avslutas med militärmusikfestival i evenemangsanläggningen Åhaga.

29 maj Musik och uppvisningar på gator och torg i Göteborg samtidigt som en krishanteringsdag arrangeras på garnisonsområdet. Om planerna går i lås sker den senare aktiviteten tillsammans med en rad andra krishanteringsaktörer.

Kamrater

I slutet av denna regntyngda och mörka novembermånad är det dags att summera ännu ett verksamhetsår. Ett år med en traditionell aktivitetsplan som genomförts, på ett som vanligt utmärkt sätt, tack vare många engagerade styrelseledamöter och medlemmar.

Dock saknas tyvärr en, i mitt tycke, mycket viktig aktivitet. Den årliga i Kustartilleriträffen mellan våra kamratföreningar fick olyckligtvis ställas in på grund av lågt deltagande. Som ni vet var det vår tur att stå som arrangör och av styrelsen utsedd arbetsgrupp lade efter omfattande arbete fram ett trevligt programförslag som borde lockat betydligt fler deltagare.

Kan det vara så att priset avskräcker? De senast åren har en helg med aktiviteter, måltider och föreläsning kostat cirka 1.400:-/person. Till detta kommer resekostnader som varierar kraftigt beroende på vilken förening man tillhör och vilken förening som är värd för KA-träffen.

Med syfte att bevara en trevlig och viktig tradition har vår styrelse utarbetat ett förslag som kan hålla kostnaderna nere men ändå medger att vi kan träffas och ha trevligt. Förslaget innebär att vi begränsar deltagandet till medlemmar, således utan respektive maka/make. Vidare vill vi inte ianspråkta en hel helg. Tanken är att vi träffas en torsdag eftermiddag och avslutar efter frukost på lördagen. I vårt fall föreslår vi uttransport till Känso och grillafton på torsdag kväll. Fredagen ägnas åt olika aktiviteter och avslutas med skaldjursbuffé.

Detta förslag har vi skriftligen erbjudit våra KA-kamratföreningar och vi hoppas på positiva reaktioner under januari.

Förutom egna aktiviteter finns det faktiskt ett antal erbjudanden från övriga militära kamratföreningar i vårt närområde. Dessa aktiviteter är vi välkomna att delta i. Tyvärr har det hittills brustit i informationen om vad som erbjuds. Detta hoppas vi kunna råda bot på snarast efter årsskiftet.

När ni läser denna utgåva av "Älvsborgarna" har ni kanske uppmärksammat att vi bytt redaktör. Lennart Hammastrand som hittills skött redaktörskapet har, på grund av mycket hög arbetsbelastning i ordinarie arbete (rekrytering av medicinalpersonal till utlandsstyrkan), tvingats avsäga sig uppdraget med vår tidning. Han ersätts av Peter Andersson med bakgrund, bland mycket annat, inom hemvärdet.

Jag tackar Lennart för allt engagerat arbete och hälsar Peter välkommen och önskar lycka till med kommande utgivningar av "Älvsborgarna"

Avslutningsvis tillönskar jag er alla en riktigt God Jul och ett Gott Nytt ÅR

Bo Andersson

Jubilärer 2010

Januari		År	Dag
Thorild	Gustavsson	75	05
Tom	Sellberg	65	06
Gustav	Brännerud	90	19
Ingemar	Boman	60	22
Reiner K-O	Berntsson	75	24
Boris	Lundqvist	65	24
Karl-Erik	Almén	85	27

Februari

Björn	Eriksson	70	19
Ebbe	Dibén	85	27

Mars

Gunnar	Friberg	70	02
Ingvar	Johansson	85	05
Björn	Sivert	75	07
Benkt	Hanefors	85	13
Helmer	Ternegren	85	13
Lennart	Ståhlgren	75	14
Jarl	Backliden	75	19
Kurt	Schönemann	85	29

April

Ingvar	Grahn	60	01
Eiwe	Svanberg	60	08
Sture	Dellheden	90	16

Maj

Lars-Petter	Hallén	75	01
Bo	Björheden	70	05
Svante	Kristensson	75	10
Peder	Uggla	65	19
Kjell	Gisslander	65	23
Kjell	Werner	90	30
Karl-Åke	Maack	75	30

Juni

Hans-Rickard	Wijkmark	60	11
Christer	Südow	70	12
Leif	Havås	85	17
Bengt	Hamré	60	17
Bo	Andersson	60	20
Aileen	Lundberg	70	26

Juli

Arne	Håkansson	85	07
Bengt	Boman	65	25

Augusti

Vaike	Bengths	70	02
Sven	Lindgren	95	08
Bengt	Lindgren	85	09
Ingvar	Leijon	80	16
Gudrun	Brännerud	85	29
Alf	Jacobsson	80	29

Gåvor till föreningen

Vi tackar för mottagna kamratgåvor Bokfört juli – nov 2009

Bo Björheden	200	Jan Backliden	100
Bengt Fougmark	100	Nils Wikander	250
Anders Ekedahl	100	Anders Balte	50

Höstmiddagen den 29 oktober 2009

De närmare 40-talet kamraterna hälsades välkomna av ordföranden, Bo Andersson. Efter lite mingel med vin och öl i baren satte sig deltagarna till bords. Trots att höstmiddagen genomfördes en torsdag så bjöds deltagarna på en god köttbit som avåts under glatt samspråk i den, som alltid, trevligt dukade mässen.

Efter middagen bjöds det på kaffe och kaka i sällskapsrummen. Som vanligt diskuterades, under livliga gester, minnen från den "gamla goda tiden" innan det var dags att dra sig hemåt med hopp om snart återseende.

Text och foto: Sven-Göran Palm

Gästerna till bords

Fler bilder från höstmiddagen finns att se på Kamratföreningens hemsida: http://medlem.spray.se/kamratforeningen_gbg.

Efterlysning

Bland Bo Risbergs efterlämnade tillhörigheter fanns en medlemsnål (se bild) med tillhörande manschettknappar. Efterlevande vill gärna veta vilken organisation (motsv) som använt nålen. Den som kan identifiera organisationen ombuds meddela detta på enklaste sätt till föreningens kassör, f v b till Bo Risbergs efterlevande.

Sven-Göran Palm

Fin utsikt över älven från mässens veranda

Avlidna Kamratföreningsmedlemmar som kommit till föreningens kännedom.

Arne Olsson	11 mars 2009
Bo Risberg	15 april 2009
Hugo Eriksson	15 juni 2009
Leif Nyberg	17 aug 2009

Carl-Fredrik Rehbander (uppvaktad på sin 75-årsdag)

Ett varmt tack för hågkomsten på min högtidsdag.

Mvh

Carl- Fredrik Rehbander

Resa till Skredsvik och Bohusläns Försvarsmuseum i Uddevalla

Försvarsutbildarnas årliga höstresa gick denna gång till f d Gullmarsbasen i Skredsvik, nu grupperingsplats för hemvärnets Bohus-Dalsgrupp och marinens röjdykare m fl.

Resan startade på Göteborgs Garnison och gick via Gustav Adolfs torg och krokiga vägar på Tjörn/Orust till Skredsvik. Väl framme hälsades vi välkomna av Jan-Olof Fridh, Bohus Dalsgruppen, samt försågs med kaffe med dopp. Inledningsvis redovisades översiktligt de enheter som håller till på området, Hemvärdet, Röjdykardivisionen, enheter ur Marinbasen, Försvarsmaktens Logistikorganisation (FMLOG) samt enhet ur Försvarsmaktens teleorganisation. Därefter fick vi av Bo Sandell en gedigen orientering om Skredsvikbygdens historia med början redan på 1170-talet och Dyngehus som tidvis var en norsk riksborg. Denna brann ner i 1500-talets början och därmed slutade sagan om Dyngehus.

1658 blev Bohuslän svenskt och vi tar ett hopp i historien. I början av 1940-talet fick marinen behov av bas- och övningsområden för de marinförband som fanns på Västkusten och 1953 inköptes Cederlund/Ramdalen för basering av minsvepardivisioner. 1954 genomfördes första Röjdykkursen. 1982 fattades beslut om nedläggning – som genomfördes 1985. 1987 återvände röjdykarna till basen och 1998 etablerades Bohus-Dalsgruppen på f d basområdet.

Alpvillan i Ramdalen

Efter denna historiska överblick redovisade Jan-Olof Fridh hemvärnets utbildning, övningsområden och framtida utveckling i området. Utbildningsverksamheten förutsågs bli omfattande med bl a direktutbildning (3-mån värdplikt), gruppchefskurser m m utöver löpande utbildning såsom introduktionsutbildning av hemvärdsmän, skyddsvaktutbildning, ungdomsutbildning m m. Därefter tog chefen för Röjdykdiv, Fredrik Reimer, över och redovisade röjdykarnas utbildning, resurser och materiel. Han berättade också att divisionen samverkar med angränsande länder beträffande dykutbildning och materielutveckling.

lunchen i på regementsofficersmässen i Uddevalla väntade.

Ordföranden för I17 kamratförening, Lars Westbring hälsade oss välkomna till mässen och mässdirektören, Bertil Olofson, berättade lite om mässens historia och nuvarande användning. För att skaka ner maten företogs därefter en rundvandring i regementsparken som slutade med besök i Soldattorpet 57 Löfhem. Soldattorpet består av ett rum och kök jämte fähus och lada, allt i en långa. Rummet och kökets möblering och föremålens placering gav en bild av hur en indelt soldat och hans familj levde under 1800-talet.

Vandringen fortsatte sedan till museet där vår ciceron, Lars Andreasson, delgav oss lite mer historia om I17 och de föremål som finns i museet. Runt kl 18.00 var vi tillbaka vid hemmagarnisonen – nöjda och glada efter en lyckad och intressant resa.

Text och foto: Sven-Göran Palm

Bilder från resan finns på Kamratföreningens hemsida http://medlem.spray.se/kamratforeningen_gbg. (klicka bildgalleri).

Föredragshållarna avtackas

Efter dessa genomgångar fortsatte vi med att besöka "Alpvillan" som används såväl som mäss som förläggning för de befäl som pendlar till basen och hamnen, där röjdykarnas fartyg låg till ankars. Avsikten var att vi samtidigt skulle tittat lite på röjdykarnas materiel – men p g a tidsbrist så ströks detta moment –

Vänner!

När jag nu sitter vid mitt skrivbord och ser ut över Stockholm är de flesta gatorna avstängda i de centrala delarna. Det lyser blåljus överallt och det beror på att vi har besök av Rysslands president Medvedev på toppmötet mellan EU och Ryssland. Det svenska ordförandeskapet har varit framgångsrikt så här långt. Det är de flesta politiska partier överens om. På rådmötet 16-17 november med försvarsministrarna, antogs slutsatser inom följande områden. Öka samarbetet kring sjöövervakning, en flexiblere användning av EU:s stridsgrupper, bättre samverkan mellan civila och militära resurser samt en ökad transparens och harmonisering av försvarsindustrin.

På hemmaplan finns engagemanget för vårt försvar på många nivåer. Frivilliga organisationer spelar viktig roll i det arbetet. Tidningen Försvarsutbildarnas chefredaktör skrev för en tid sedan om att det finns en massa idéer och en del konkret verksamhet inför framtiden. Exempelvis att utveckla rekryteringen av ungdomar och att ungdomsverksamheten blir en del av Försvarsmaktens personalförsörjning. Minska administrationen genom samverkan, utveckla informationsverksamheten med syfte på folkförankringen samt att öka stödet till samhällets krishantering. Anders M Johansson, generalsekreteraren för civilförsvarsförbundet, har jag ofta kontakt med. Han har också visioner för sitt förbunds framtid. Rikslottachefen känner förtröstan och uttrycker att genom att hemvärnet har stärkts så har även lottakåren stärkts. Frivillig försvarsverksamhet behövs!

Else-Marie Lindgren
Foto: Lennart Hammarstrand

De flesta frivilligorganisationer har varit oroadade för att resurser ska minska eller tas bort. Detta med anledning av en tidigare utredning. Organisationsstödet till frivilligorganisationer skall finnas kvar, men inte vara bundet till ett särskilt anslag i statsbudgeten utan fördelas på de myndigheter som är huvudmän. Detta skall omgärdas med restriktioner så att man redovisar årligen i resp. budget hur stödet utvecklas och målsättning med den nya ordningen. Detta finns nu inskrivet i 2010 års budget för Försvar och Samhällets krisberedskap.

När det gäller vår kamratförening så fortskrider arbetet med att regementsofficerskåren ÄRO kommer att vara en del av vår kamratförening. Målet är att vara klar i början på året med ett förslag som kommer att fastställas på vårt årsmöte.

En vän och tidigare styrelseledamot i kamratföreningen, Gösta Pålsson, har fått lämna jordelivet efter en tids sjukdom. Vi hedrar honom genom närvaro på begravningen. Många av oss har fina minnen som vi bevarar efter Gösta Pålsson.

Till sist vill jag önska **er alla En Riktig Skön Jul och ännu ett Fantastiskt Nytt År** med uppmaningen "Gå ofta hem till en vän, för en oanvänd stig växer snart igen"

Else-Marie Lindgren
Ordförande

2009 ett märkesår.

Det är 20 år sedan muren i Berlin föll, november 1989

Det är 65 år sedan flygolyckan vid Anten, Alingsås, oktober 1944

Det är 200 år sedan Sverige förlo-
rade Finland, 1809

Det är 200 år sedan Charles Darwin föddes, februari 1809.

Det är 400 år sedan Galileo Galilei riktade sitt teleskop mot månen, 1609.

LR

Gösta Pålssons begravning

Lars-Olof Strufve rapporterar från Göstas begravning den 20 november i Viken.

Det var en stilig "krigarbe-
gravning". Kistan var täckt av en svensk flagga med Göstas skärmössa och sabel ovanpå. Blomsteruppsättningen med svart/gult band och en sista hälsning från Älvsborgs Regementes Kamratförening stod intill kistan.

Utöver anhöriga var närvarande, Ullas syster och Göstas brorsbarn, samt vänner och grannar. Per Rickard och Ingvar Gunnesson från samma årskurs var även där. Det glädde Ulla att jag bar regementets uniform. Vid den efterföljande minnestunden höll jag ett kort anförande och framförde kamratföreningens hälsningar.

Lars-Olof Strufve
Fa Resoff vid reg

Tips till våra läsare

Flygmonumentet vid Anten

En händelse i slutfasen av andra världskriget då alla började skönja freden.

Fredagen den 20 oktober 1944, klockan 00:25 störtade ett amerikanskt kurirplan av typen Consolidated C-87 Liberator vid sjön Anten, cirka elva kilometer NV om Alingsås. Hela besättningen om 6 man omkom.

En Consolidated C-87 Liberator i sitt rätta element

Det störtade planet hade tillsammans med fyra andra plan startat från England med destination Bromma, Stockholm. På grund av dåligt väder omdirigerades planen till Torslanda, Göteborg. Fyra plan landade lyckligt och väl på Torslanda men NC 18618 kom aldrig fram. Vad orsaken var vet man inte men det fanns tydligen kulhål i planet men man vet inte när planet blivit beskjutet.

Planet var lastat med 110 dunkar olja och ingick i en mycket hemlig krigsoperation kallad projekt "Sonnie". Denna operation var så hemlig att man i USA spred ryktet att planet störtat i Asien.

Monumentet vid Anten

Den 27 maj 1945 restes ett minnesmonument på platsen. Invigningen bevittnades av över tusen personer med både svensk och amerikansk militär på plats.

Man hittar till flygmonumentet om man åker väg 180/190 mot Sollebrunn och svänger vänster strax efter Antens kapell mot Skepplanda. Följ skylt till vänster. Gör ett besök och lyssna på historiens vingslag.

*Alingsås Turistbyrå
Lars Rehn*

Nya Kasern II

Gamla Kasern II gick i graven 1998, men liksom fågel Fenix kommer den nu att återuppstå i ny skepnad. Istället för logement och befälsrum blir det nu moderna och troligen vackra lägenheter. Vasallen med hjälp av Swedbanks Fastighetsbyrå hade visning lördagen 24 oktober.

Min hustru och jag var två av de nyfikna. För min egen del ville jag titta på min gamla arbetsplats, de övre våningarna hade ju under ett tiotal år varit "mina". Som kompaniadjutant har jag haft ansvar för våningarna. Allt skulle vara perfekt i ordning, städlat och snyggt, befäl och värnpliktiga skulle trivas så gott det gick.

Den snygga broschyren som lägenhetsförsäljarna delade ut var oerhört klatschig med kasernen badande i ljus. Varje våning, från källare till vind visade de tänkta utrymmena. Första till fjärde våningarna med nio lägenheter vardera på 3-5 rum, mellan 80 till 139 m² yta. Den del som kompanichef och adjutant hade sin expedition var nu en

femrums lägenhet på 139 m² med en insats på 2 176 000 kronor och 8 127 kronor i månadshyra. Våningens billigaste lägenhet var de båda före detta befälsrummen i södra respektive norra delen vid korridoren med en insats på 1 230 000 kronor och månadshyra med 4 811 kronor.

På femte våningen där förr telefonister och telegrafister hade sina lektionssalar skall det bli åtta lägenheter. Där "min" gamla rustkammare har varit, blir en fyrrums lägenhet med en insats på 1 210 000 kronor, månadshyra 6 595 kronor.

Om någon haft förmågan att kunnat se in i framtiden när jag i dålig belysning hämtat prylar till den lille soldaten i min rustkammare hade den personen varit redo för stor sinnesundersökning.

Källarplanen kommer att inredas för lägenhetsförråd mm. Totalt blir det 44 lägenheter. Alla lägenheter kommer att få

balkong och naturligtvis installeras hissar. Denna första dag var redan nu många av lägenheterna sålda (tingade). Min gamla rustkammare var föresten såld och jag pratade med köparna som intresserade lyssnade på min berättelse.

Vårt personliga intryck är att det kommer bli verkliga fina ljusa lägenheter, med högt i tak och dessutom fina omgivningar med nära till naturen.

Lars Rehn

Till alla lägenheter blir det balkong

Stenbock slår dansken, seger vid Helsingborg

STOCKHOLM, mars 1710

Idag fick den oroligt väntade regeringen i Stockholm ett glatt budskap från general Magnus Stenbock: Den svenska hären har vunnit fullständig seger över danskarna utanför Helsingborg. Budskapet överfördes av kuriren Henrik Hammarberg, som gjort en rekordartad ritt genom halva Sverige.

Genom general Stenbocks seger över danskarna som ägde rum den 28 februari, hade nio års stridigheter nått sitt slut. Styrkeförhållandena mellan svenskar och danskar var ungefär lika – omkring 15.000 man på vardera sidan – men i fråga om beväpningen var svenskarna underlägsna. Detta till trots lyckades den danska härföraren Rantzau inte hålla stånd mot de anstormande svenskarna.

Svenskarna satte in sitt angrepp från norr. Själv red Magnus Stenbock omkring bland sina soldater och uppmun-

rade dem med ord såsom ”Se morska ut min gosse, så springer dansken för dig”. Svenskarna såg tydligen morska ut, för dansken sprang för fullt. Huvudstupa flydde de in i staden, där de dock fram på eftermiddagen nödgades ge sig. Segern var blodig och kostade svenskarna 3.000 man, medan danskarna fick sätta till 5.000 och därjämte 2.500 fångar, varigenom de förlorat halva sin armé.

Många hästar förlorades naturligtvis och de hästar som dog av skadorna inne i staden slängde danskarna i vattenbrunnarna så vattnet förgiftades. Efter belägringen av staden och danskarna flytt beordrades svenska soldater att samla ihop de döda hästarna, men de vägrade. Det var på den tiden ovärdigt för en man att hantera hästlik; det fick bönderna göra. Under hot fick bönderna runt staden ta hand om alla hästlik, vilka slutligen brändes.

Bilden är en målning av Nils Forsberg och föreställer kuriren Hammarberg inför Hedvig Eleonora i riksrådet.

Älvsborg med bland segerherrarna

Vid slaget deltog Kungliga Älvsborgs Regemente, vilket namnet ”Helsingborg” på vår fana vittnar om. 28:de februari nästa år är det alltså 300 år sedan slaget stod.

Lars Rehn

Av Riksdagen den 16 juni 2009 beslutad krigsorganisation

För oss äldre som upplevt värnpliktsförsvarets krigsorganisation som omfattade närmre 800 000 soldater kan antalet förband synas närmast löjeväckande lågt.

En mer relevant organisation erhålls genom att uppgivna siffror multipliceras med 50. Om så görs erhålls den förbandsmassa som solidariskt disponeras för att hävda Europiska unionens intressen.

Strategisk och operativ ledning

- 1 Högkvarter med stabförband
- 1 Rörlig operativ ledning
- 1 Insatsledning Stockholm
- 1 Taktisk sambandsbataljon
- 1 Telekrigsbataljon
- 1 Ledningsplatsbataljon
- 1 Gemensam lägescentral
- 1 IT-försvarförband med CERT
- 1 PSYOPS-pluton
- 1 Nationell underrättelseenhet (NUE)
- 1 Specialförband

Nota Bene; sedan 2003 har Sverige inte som mål att vara neutralt i händelse av krig i vårt närområde och från den 1 december 2009 gäller Lissabonfördragets solidaritetsklausul.

Arméstridskrafter

- 2 Brigadstab
- 7 Manöverbataljon med Bataljonsstridsgruppledning
- 2 Artilleribataljon
- 2 Luftvärnsbataljon
- 1 Jägarbataljon
- 1 Underrättelsebataljon
- 2 Ingenjörbataljon
- 1 Säkerhetsbataljon
- 3 Stridsvagnskompani
- 2 Militärpoliskompani
- 1 CBRN-kompani
- 1 Tungtransportkompani
- 40 Hemvärnsbataljon

Flygstridskrafter

- 4 Stridsflygdivision, JAS 39
- 1 Helikopterbataljon
- 1 Ledningsflyggrupp, ASC 890
- 2 Basbataljon
- 1 Transportflygdivision, Tp 84
- 1 Central transportflygdivision
- 1 Signalspaningsdivision, S 102B

Marinstridskrafter

- 2 Sjöstridsflottiljledning
- 2 Korvettdivision
- 2 Minröjningsdivision
- 2 Underhållsdivision
- 1 Röjdykardivision
- 1 Ubåtsflottilj med ledning
- 1 Ubåtsräddningsfartyg
- 1 Signalspaningsfartyg
- 1 Manöverbataljon med Bataljonsstridsgruppledning
- 1 Bevakningsbåtkompani
- 1 Marin basbataljon

Logistikförband

- 1 Transportledning
- 3 Transportledningspluton
- 1 Operativ ledningsteknisk bataljon
- 1 Teknisk bataljon
- 2 Logistikbataljon
- 3 Sjukhuskompani
- 3 Sjukvårdsförstärkningskompani
- 1 Nationellt logistikstöd

Bildande av en ny förening

Kunglig Älvsborgs Regementets Kamratförening har i likhet med Älvsborgs Regementets Officerskår (ÄRO) bl a som syfte att upprätthålla och vidareutveckla regementets – f d I 15 – traditioner, samt verka för försvaret av Sverige och då främst Västsverige. Vidare skall föreningarna samla intresserade försvarsvänner i en gemenskap för att förverkliga detta syfte.

Detta görs bäst genom att en gemensam förening bildas. Den kommer då att bli större och få större kraft att verka gentemot myndigheter på alla nivåer.

Tanken är att bibehålla Regementsmässan på f d I 15 och driva den i syfte att dels få en gemensam träffpunkt, dels handha ett levande museum, dels generera medel för att bekosta verksamheten inklusive hyran av mässen. Tanken är att mässen skall drivas av en entreprenör som väl känner till restaurangbranschen.

Den nya föreningen skall samverka med försvaret i Västsverige, med främst Borås Stad, övriga kommuner i Sjuhäradsbygden, samt olika föreningar i Västsverige med liknade syfte som Kamratföreningen och ÄRO.

Den nya föreningen skall sträva efter att öka sin medlemskader i syfte att ytterligare stärka möjligheterna att uppnå angivna syften. Vidare skall rekrytering ske med inriktning på föryngring.

Med denna bakgrund tog ÄRO under 2008 initiativet till bildande av en ny förening genom sammanslagning av Kunglig Älvsborgs Regementets Kamratförening och Älvsborgs Regementets Officerskår. En arbetsgrupp bildades

Maj Steen och Sven Wergård

med representanter från de olika föreningarna med syfte att utvärdera möjligheterna med och värdet av bildandet av en sådan förening och därmed stärka medlemskader och dessutom undanröja de dubbla medlemskap som f n råder i flera fall. Arbetsgruppen kom enhälligt fram till att möjligheterna att verka för de gemensamma syftena skulle avsevärt stärkas genom en sammanslagning av de

olika organisationerna. Dessutom skulle dubbla medlemskap undvikas-

Den interimsstyrelse som bildats har utarbetat en sammanslagning för o m 2010. En valberedning har utsetts för att föreslå vilka som skall leda den nya föreningen.

*Sven Wergård
Ordförande ÄRO*

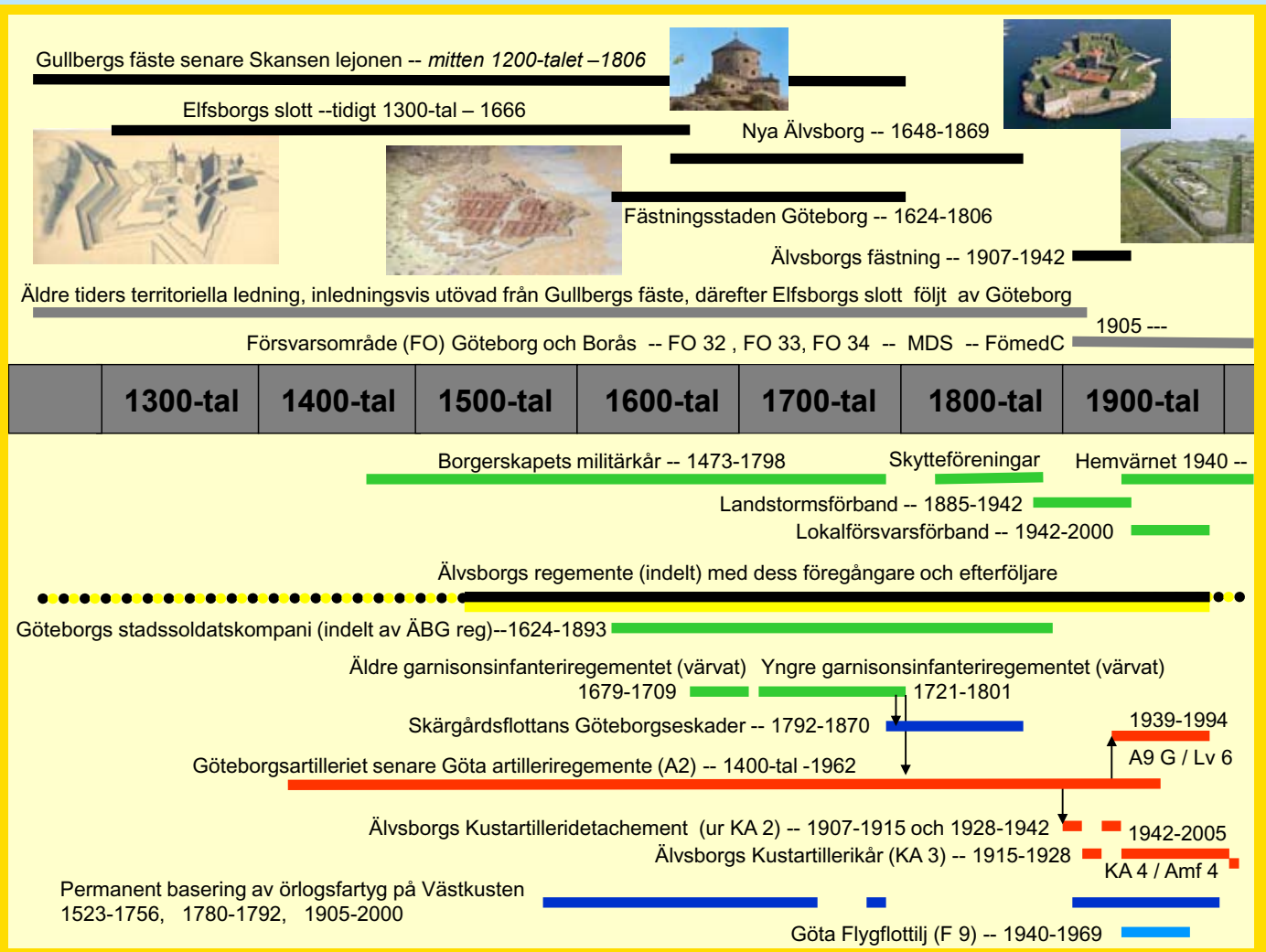
Försvarsverk och krigsorganisationer i Göteborg

För att förtydliga närområdets militära historia har vi gjort en överskådlig grafik över hur göteborgsområdet varit rustat mot krigsangrepp från "uråldrig tid" fram till idag. Det allra första försvarsverket var beläget på Gullberget – en kulle vid Möln-dalsåns utlopp – som skådat vikingaskepp på väg till och från Lödöse och Birger Jarls 5.000-hövdade soldatskara i mitten på 1200-talet, när Sveriges positioner flyttades fram till Västerhavet. Kanske kan man säga att dessa Birger Jarls stödtrupper var de allra första Älvsborgarna?

Idag ser vi Skansen Lejonet på Gullberget och på Ryssåsen i Haga det andra starka utanverket; Skansen Kronan. Till skillnad mot fästet på Gullberget, så har Skansen Kronan aldrig varit utsatt för krigshändelser. Fortifikationsexperten Erik Dahlberg hade sett till att fästningen fått torn och effektiva bastioner som danskarna aldrig vågade sig på. "Juteskrämman" i Haga gjorde skäl för sitt smeknamn.

Skansen Kronan på Skansberget i Haga

B

POSTTIDNING
ÄLVSBOGARNNA
Försvarsmedicincentrum
Box 5155
426 05 Västra Frölunda

Borås Militärmusikfestival

22 maj 2010

Elfsborgsgruppen
Göteborgs garnison

ÅHAGA
PLATS FÖR UPPLEVELSER

BORÅS – SJUHÄRAD

**MITT
BORÅS**

Företag i samarbete för ett
levande centrum.

Knalleland®

Mer information på: <http://www.hvmkboras.se>